

Boldog Longo Bertalan

**A RÓZSAFÜZÉR
TIZENÖT SZOMBATJA
ÁJATOSSÁG**

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó

A rózsafüzér és imádkozásának módja

A Rózsafüzér tizenöt szombatja

Általános tudnivalók

A rózsafüzér első szombatja

– második szombatjaja

– harmadik szombatjaja

– negyedik szombatja

– ötödik szombatja

– hatodik szombatja

– hetedik szombatja

– nyolcadik szombatja

– kilencedik szombatja

– tizedik szombatja

– tizenegyedik szombatja

– tizenkettedik szombatja

– tizenharmadik szombatja

– tizennegyedik szombatja

– tizenötödik szombatja

Kilenced a Pompei Szűzanyához

Függelék

Szentatya levele a rózsafüzérről

Boldog Bartolo Longo életrajza

Az ókori Pompei és a Rózsafüzér

Királynője kegytemplom

ELŐSZÓ

A Szentatya székfoglalásának 24. évfordulóján, 2002 október 16-án az előttünk álló évet a *Rosarium Virginis Mariae* kezdetű apostoli levelével a rózsafüzér évének nyilvánította. E levélben írja:

„1978. október 29-én, éppen két héttel a Péter székébe történt megválasztásom után, szinte föl-tárva a lelkeket, így fejeztem ki magamat: »A rózsafüzér nagyon kedves imádságom. Csodálatos imádság! Csodálatos az egyszerűsége és a mély-sége (...). Elmondható, hogy a rózsafüzér imádsá-gos kommentár a II. Vatikáni Zsinat *Lumen Gen-tium* konstitúciójának utolsó fejezetéhez. Ahhoz a fejezethez, mely Isten Anyjának csodálatos jelenlé-téről szól Krisztus és az Egyház misztériumában. Ugyanis az Üdvözlégy Mária szavainak mondása közben elvonulnak lelki szemeink előtt Krisztus életének fő eseményei. Ezen események az örven-detes, fájdalmas és dicsőséges titkok összességét adják, s eleven közösségbe kapcsolnak Jézussal – mondhatnánk – az Ő Anyjának szívéen keresztül. Ugyanakkor szívünk belefoglalhatja a rózsafüzér tizedeibe mindazt, ami egy személy, egy család, egy nemzet, az Egyház és az emberiség életét alkotja. Az egyéni gondokat, a felebarát, s különösen a hozzánk, a szívünkhöz közelebb állók gondjait. Így a rózsafüzér egyszerű imádsága adja az emberi

élet ritmusát.« Kedves testvéreim, e szavakkal *pápaságom első évét* a rózsafüzér napi ritmusában indítottam el. Ma, *amikor Péter utóda*ként a *szolgálat 25. évét* kezdem, ugyanezt szeretném tenni. Mennyi kegyelmet kaptam ezekben az években a Szent Szűztől a rózsafüzér által: *Magasztalja az én lelkem az Urat!* Hálámat az Úrnak az *Ő* szentséges Anyjának szavaival szeretném kifejezni, kinek oltalmára bízom péteri szolgálatomat: *Totus tuus!*”

A Szentatya e levelében ismételtlen hivatkozik a rózsafüzér apostolára, Boldog Bartolo Longóra, aki világméreteken fölelevenítette a rózsafüzért, és elindította az egész világon együtt imádkozott Egyetemes Rózsafüzért. Magyarországon nem is nagyon tudjuk, hogy Olaszországban az 1870-es években – épp a pápai állam fölszámolásának idején – az ókori Pompei közvetlen közelében, Valle di Pompeiben egy nagy Rózsafüzér Királynője-kegyhely alakult, mely hatásában Lourdes-dal és Loretóval egyenrangú. A kegyhely alapítóját, Bartolo Longót II. János Pál pápa avatta boldoggá 1986. október 26-án.

Ez az imakönyv a Szentatya – s nem kevésbé a szentek – által annyira ajánlott, az alapjaiban már az első keresztényektől ismert rózsafüzér-imádság gyakorlását szeretné segíteni, megkönnyíteni. Ezért először elmondjuk a rózsafüzér mibenlétét, történetét és imádkozásának módját. Ezután következ-

nek *A Rózsafüzér tizenöt szombatjának* elmélkedései és a kilenced Bartolo Longótól. A függelékben az ókori Pompeiről, a mai pompeii kegytemplomról, és az alapító Longo életéről olvashatunk.

A Pompeii kegyhelyhez kötődő *Tizenöt szombat*, egy nagy imádság- és elmélkedés-sorozat, valójában tizenöt szombatra széthúzott lelki gyakorlat. A tizenötös szám a rózsafüzér tizenöt tizedéből (titkából) adódik. Sajátsága, hogy minden szombatot egy-egy titoknak szentel, ugyanakkor elimádkoztatja az egész rózsafüzért. A titokról szólnak szombatonként elmélkedések, a szentáldozás előtti és utáni imádságok, s a konkrét szándékot megfogalmazó (aktuális segítséget kérő) imádságok. Az egész imádság-sorozatot *Rózsafüzér Pompeii Királynőjének ünnepélyes megkérlelése* zárja. Teljes elvégzése nem kevés időt és összeszedettséget igényel. Mégis jónak láttuk közkinccsé tenni, mert bármely része önmagában is nagyon hasznos és segít jól imádkozni a rózsafüzért.

Végül ezt az imakönyvet, melyet a Szentatya buzdítását megszívlelve állítottunk össze, az ő szavaival ajánljuk a Boldogságos Szűz Mária – mai és leendő – gyermekeinek:

„Bárcsak ne maradna felhívásom meghallgatás nélkül! Pápaságom 25. évének kezdetén ezen apostoli leveletem Szűz Mária bölcs kezére bízom, és lélekben leborulok a rózsafüzér apostola, Bol-

dog Bartolo Longo által épített szentélyben lévő képe előtt. Szívesen ismétlem a sajátomként azokat a megindító szavakat, melyekkel Bartolo Longo fejezi be a *Rózsafüzér Királynőjéhez szóló könyörgését:*

„Ó, Mária áldott rózsafüzére, édes lánc, mely Istenhez láncolsz minket, szeretet köteléke, mely az angyalokkal egyesítesz, az üdvösség tornya a pokol szakadékában, biztos kikötő az általános hajótörésben, nem hagyunk el soha többé. Te légy erősségünk halálküzdelmünk óráján, tiéd legyen kialakító életünk utolsó csókja. És ajkunk utolsó lehelete a te édes neved legyen, ó Pompei Rózsafüzér Királynője, ó drága Anyánk, ó bűnösök Menedéke, szomorúak hatalmas Vigasztalója. Légy áldott mindenütt, ma és mindörökké, a földön és az égen.”

Budapest, 2002. december 8.
Szeplőtelen Fogantatás ünnepén

A RÓZSAFÜZÉR ÉS IMÁDKOZÁSÁNAK MÓDJA

A rózsafüzér az ismétlődő imádság legkedveltebb formája, melynek végzésével bárki megteheti, amit az Úr Krisztus mondott: „szüntelenül kell imádkozni, és nem szabad belefáradni” (*Lk 18,1; vö. 21,36*).

A rózsafüzér nem üres imaformulák unalmas ismételtetése, hanem először a szóbeli, majd az elmélkedő, végül a szemlélődő imádságnak az iskolája. Ebben az iskolában Jézus tanítványait a legtökéletesebb tanítvány, a Boldogságos Szűz Mária tanítja nemcsak imádkozni, hanem élni is az üdvösség titkait. A rózsafüzért jól imádkozó lélek ugyanis – miközben keze morzsolja az öreg és apró szemeket, nyelve és ajka szóbeli imaként mondja a Miatyánkot és Üdvözlégyeket – Mária szemével szemléli Jézus életét és misztériumait. Nem elegendő ugyanis a keresztény életet meghatározó igazságok szövegszerű, értelmi tudomásulvétele. Mint mindenről, ami az élet alakítására szolgál, a hitigazságokról is elmélkedni kell; valóságukat és mindazt, amit üdvösségünk számára jelentenek, az elmélkedés útján kell befogadnunk a személyiség és a szív mélyebb rétegeibe. A rózsafüzér az elmélkedés egyszerű és hatékony, könnyen megtanulható és gyakorolható módja.

A rózsafüzér a Krisztus-központú Mária-tisztelet *magánajtatossága*. Az Egyháznak nem liturgi-

kus, de jóváhagyott, a pápák által búcsúkkal ellátott és gyakran ajánlott imádsága, az elmélkedés és szemlélődés legjobb iskolája. Egyénileg mondva a személyes lelki élet, közösségben imádkozva a kisebb-nagyobb közösségek (család, plébánia, társulat stb.) fontos összetartója és építője.

Története

Ósi formáját a szerzetesek és remeték az első idők-től kezdve használták, és az Úr imádságát, a Miatyánkot ismételték vele (Dél-Németországban ma is *Paternoster* ‘Miatyánk’ a rózsafüzér neve). Palladiosz hellenopoliszi pp. (+431 e.), aki bejárta Egyiptomot, 419-ben Remete Szent Pálról följegyezte, hogy a Miatyánk számlálására magokat v. kavicsokat használt. A hagyomány egy másik ága szerint a rózsafüzért az örmény keresztények használták először, valószínű a *Jézus-imádság*ot mondták segítségével.¹

Ezek az ősi „rózsafüzérek” növényi magvak, különböző anyagú golyócskák, gyöngyök, apró drágakövek stb. tagolatlan füzerei voltak. A „szemek” számát a keresztény számmisztika is befolyásolta. Így készültek 33 (Jézus földi életének évei), 144 (12x12, a választottak jelképes száma a *Jelenések könyvében*), 7 (és többszörösei: 14, 77)

¹Jézus nevének ismétlésén alapuló imádság. Például: *Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!*

szemből álló füzérek. Amikor a muszlimok a 8. században meghódították az örményeket, átvették tőlük ezt az imádságos gyakorlatot, s Allah nevének és dicsőségének ismételtetésére mind a mai napig használják.

A rózsafüzér elterjesztéséért különösen a ciszterciék és a domonkosok tettek sokat sajátos Mária-tiszteletük által. Szent Domonkos az albiak eretneksége ellen segítséget kért a Szűzanyától. A Boldogságos Szűz mint új és hathatós segédeszközt adta Domonkosnak a ma is használatos rózsafüzért. E legendát Alanus de Rupe (+1475) írta le, s azt is följegyezte, hogy „Domonkos fölélesztette és elterjesztette” a valószínűleg apostoli időkből származó imaformát. A középkorban prédikációik, imakönyveik, rózsafüzér-társulataik révén a domonkos rend a rózsafüzér sajátos rendje lett.

A rózsafüzért Henrich von Kalkar karthauzi szerzetes (+1408) alakította úgy, hogy minden 10 Üdvözlégylel beillesztette a Miatyánkot. 14. századi följegyzések szerint először domonkos apácák és karthauziak kapcsoltak a rózsafüzérhez titkokat és elmélkedéseket. A karthauziak 50 Üdvözlégylet mondtak 50 titokkal. Más szerzetesek 100–200 titokról is elmélkedtek. Alanus de Rupe „*Máriás zsolttároskönyve*” 15 Miatyánkból, 150 Üdvözlégyletből és 150 titokból állt, melyek az angyali üdvözléttől Mária halálán át az utolsó ítéletig terjedtek; ő osztotta *örvendetes, fájdalmas* és *dicső-*

séges részekre a rózsafüzéért. E számok – 10, 50, 150 – a zsoltározással kapcsolatosak. A 150 zsoltárt általában ötvenes vagy tízes csoportokra osztották. Bizonyos alkalmakkor (halottvirrasztás, gyónás után) a szerzetesek a zsoltárok egy részét imádkozták, pl. 50 zsoltárt. Aki nem értette a zsoltár latin szövegét a zsoltárok helyett megfelelő számú Miatyánkot vagy Üdvözlégyet imádkozott.

Idővel más szerzetesrendeknek is kialakult a saját rózsafüzérük: pl. a brigittina apácák Mária életévei alapján 63, a ferencesek Jézus életévei alapján 33, a szerviták Mária hét örömeinek és hét fájdalmának megfelelően 7, a passzionisták Jézus Szent Sebei tiszteletére 5 szemű rózsafüzérrel imádkoznak.

*Jáky Ferenc*¹ magyar plébános az 1860-as években összegyűjtötte az imakönyvekben talál-

¹Jáky (1848-ig Joachim) Ferenc Győrött, 1806. dec. 9-én született. A gimnáziumot és a teológiát ugyanott végezte. 1830. január 31-én itt szentelték pappá. Téten, Sopronban, Oroszvárt káplán, majd Hunyady László gr. nevelője. 1841-ben Szentmargiton, 1843-ban Köpcsényben volt káplán. 1845. május 6-án Osliban, a Hanság Mária-búcsújáráhelyén adminisztrátor, majd félév múlva, 1846. január 14-én plébános. 1848-ban hamis vádak alapján elfogták, s majdnem kivégezték. Ezután változtatta nevét Jákyra. A búcsújáráhely alkalmat adott számára a különféle rózsafüzér-imádságok részben irodalomból, részben szájhagyományból való gyűj-

ható rózsafüzér-formákat. 1869-ben 40, 1880-ban már 50 rózsafüzért tartalmazó imakönyvet adott ki *Szent rózsafüzérek könyve* címen. Könyvében van rózsafüzére – „koronája” – az Isteni Szeretetnek, a Szentháromságnak, Krisztus Urunknak, a Kisdéd Jézusnak, az Oltáriszentségnek, Jézus szent sebeinek, szent vérenek, Szent Józsefnek, Annának, Mindenszenteknek, az ima-apostolságnak stb. E rózsafüzérek imádkozási módja – titkok, Üdvözlégyek és Miatyánkok száma – nagyon változatos. Szt Anna rózsafüzére például 10 Miatyánkból és 30 Üdvözlégyből áll, minden Miatyánk után 3 Üdvözlégy mondandó, de az Üdvözlégy is variánsa az általánosan ismertnek: „Üdvözlégy Mária, malasztal teljes, az Úr van teveled, a te kegyelmed legyen énvelem, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott legyen szent Anna asszony, a te édes anyád, kitől te az eredeti bűnnek makulája nélkül születél, szép szűz Mária, és tetőled születék Jézus Krisztus, az élő Istennek szent Fia. Amen.” Az Üdvözlégynek ezt a formáját IV. Sixtus pápának (1471–84) tulajdonítják.

1550 u. a rózsafüzér népszerűsége a hozzá kapcsolt búcsúk által is gyarapodott. Szent V. *Pius* pápa (ur. 1566–72) a győztes *lepantói csata* (1571. X. 7.) után elrendelte a *Rózsafüzér Királynője* ün-

tésére. Osliban halt meg 1885. március 13-án, 80. életében (A Magyar katolikus lexikonból).

nepet. XIII. *Leó* pápa (ur. 1878–1903) *októbert* a rózsafüzér hónapjává tette. II. *János Pál* pápa a *Rosarium Virginis Mariae* apostoli levelével 2002. X. 16-án megnyitotta a rózsafüzér évét.

Ma a rózsafüzér legáltalánosabb – Szent Domonkosra visszanyúló – formája a 3-szor 5 tizedes (örvendetes, fájdalmas, dicsőséges) rózsafüzér. Az örvendetes és fájdalmas rózsafüzér közé iktatta II. János Pál p. 2002-ben kiegészítésül a *világosság rózsafüzérét*, melynek titkai Jézus Krisztus nyilvános működésének istenségét kinyilatkoztató eseményei. Az így kialakult 4-szer 5 tizedes rózsafüzér sorrendje tehát: örvendetes rózsafüzér, világosság rózsafüzére, fájdalmas rózsafüzér, dicsőséges rózsafüzér.

Elnevezése

A rózsafüzér neve – latinul *sertum rosarium*, *corona rosarum* – azt jelenti: rózsákból (imádságból) font koszorú (lánc), illetve rózsákból készített korona. Ennek az imádságnak rózsakoszorú jellege egy 13. századi legendában tűnt fel, mely szerint egy ciszterci szerzetes, aki gyakran imádkozott 50 Üdvözlégyet a Szűzanya tiszteletére, egy alkalommal látomás látott: az Üdvözlégyek rózsákként hagyták el az ajkát, és megkoszorúzták Mária fejét.

Egy 15. századi legenda szerint egy Máriát tisztelő léleknek az volt a szokása, hogy a rózsából koszorút kötött, s ezzel díszítette a Szűzanya szobrát. Egy napon látomásban azt a figyelmeztetést kapta, hogy van más „rózsakoszorú” is, aminek jobban örül a Szűzanya: 50 Üdvözlégy elmondása, mert az imádság rózsává lesz az Istenanya kezében, aki ezekből a legszebb „rózsakoszorút” fonja magának.

A rózsafüzér nevének a keresztény szimbolikában is gazdag tartalma van, mert a *koszorú* és a *korona* az örök életnek, a szeretet hatalmának és végtelennek a szimbóluma. A *rózs*a szépsége és illata miatt a virágok királynője – az örvendetes titkok megfelelője a *fehér*, a fájdalmas titkoké a *piros*, a dicsőséges titkoké a *sárga/arany* rózsá –, ezért illő, hogy a Szűzanyát mint királynőt ékesítse. E *királynői korona* az Istenanya kegyelemből való mindenhatóságának is a jele.

Mi, magyarok a rózsafüzért az *olvasó, szentolvasó* néven is ismerjük, s ezzel az elnevezéssel – a ránk általában jellemző konkrétsággal – az Üdvözlégyek számlálásra „olvasására” utalunk.

Hogyan imádkozzuk a rózsafüzért

Keresztvetés, megcsókoljuk a rózsafüzér keresztjét, majd:

Hiszkegy... A különálló, nagy szemekre *Miatyánkot*, a három és ötször tíz szemre *Üdvözlégyet* imádkozunk.

Az első három Üdvözlégy és minden tíz Üdvözlégy – tized – után : *Dicsőség az Atyának...* majd az *Ó Jézusom, bocsásd meg bűneinket...* fohász következik. Az Üdvözlégyekbe Jézus neve után a következő kéréseket, illetve titkokat illesztjük:

Az első három Üdvözlégybe:

aki hitünket növelje
aki reményünket erősítse
aki szeretetünket tökéletesítse

Az örömdetes rózsafüzér titkai:

1. akit te, Szent Szűz a Szentlélektől fogantál
2. akit te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván méhedben hordoztál
3. akit te, Szent Szűz a világra szültél
4. akit te, Szent Szűz a templomban bemutatnál
5. akit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál

A világoosság rózsafüzérének titkai:

1. aki a Jordánban megkeresztelkedett
2. aki Kánában megmutatta isteni erejét

3. aki meghirdette az Isten országát
4. aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét
5. aki az Eucharishtiában nekünk adta magát

A fájdalmas rózsafüzér titkai:

1. aki értünk vérrel verítékezett
2. akit értünk megostoroztak
3. akit értünk tövissel megkoronáztak
4. aki értünk a keresztet hordozta
5. akit értünk keresztre feszítettek

A dicsőséges rózsafüzér titkai:

1. aki halottaiból föltámadott
2. aki a mennybe fölment
3. aki nekünk a Szentlelket elküldötte
4. aki téged, Szent Szűz a mennybe fölvelt
5. aki téged, Szent Szűz, a mennyben
megkoronázott

(ábra a jobb oldalon)

A rózsafüzérrel nyerhető búcsúk

A rózsafüzér, bármilyen anyagból kötötték, ha pap megáldja, *kegytárggyá* válik, s a rajta imádkozva búcsúk nyerhetők. A 2002-ben hatályos pápai rendelkezés szerint (*Búcsúk kézikönyve*, 17. pont):

A rózsafüzér az az imaforma, melyben a Miatyánk közbeiktatásával 15-ször 10 Üdvözlégyet imádkozunk, s a tizedekhez áhítatos elmélkedéssel hozzákapcsoljuk megváltásunk 15 misztériumát.

A teljes búcsú elnyeréséhez:

a) elegendő egy 5 tizedes rész, de az 5 tizedet egyfolytában kell elmondani;

b) a szóbeli imát a titkokról való elmélkedésnek kell kísérnie.

c) a közös imánál a titkokat a helyi hagyomány szerint kell bemondani; magánimánál elég, ha a szóbeli imához titkokról szóló elmélkedést fűznek.

Teljes búcsút nyerhet az a hívő, aki

1. a *rózsafüzért* templomban vagy kápolnában, családban, szerzetesi közösségben, jámbor társulatban vagy jámbor szándékkal együttlévők közösségében elimádkozza;

2. a Szentatya által mondott rózsafüzérhez televízión vagy rádión keresztül lélekben áhítattal csatlakozik.

Egyéb módokon *részleges búcsú* nyerhető.